

## Sadece izin verildiyse, neden uygulansın ki?

Kimse namazları tek tek kılmanın yanlış olduğunu iddia edemez. Öğle ve İkinci namazları ile Akşam ve Yatsı namazları ister birleşik, ister ayrı ayrı kılınabilir. Ancak Hz. Peygamber'in (s) iki namazı birleştirmenin sünneti, Allah'ın, ümmetin kolaylığı için gösterdiği merhametin bir göstergesidir ve Şiâ arasında genel uygulama olmasının geçerli sebepleri vardır:

- ❑ İnsanlar çoğu zaman meşgul oluyorlar ve kendilerine ait bir takım mesuliyetleri ve amaçları vardır. Buysa özellikle eğitim ya da çalışma düzeninin Müslümanların günlük namazlarını ifa etmek gibi ihtiyaçlarını gözetleyen bir yapıda olmayan ülkeler için geçerlidir. Bu yüzden, kolaylık olsun diye, ve iki namazdan ikincisini kaçırmayı önlemek için, Şiâ iki namazı ard arda, erken ya da geç, ancak belirlenen süre içerisinde kılar.
- ❑ İnsanlar uzak yerlerden namazlardan birini kılmak için bir araya geliyorlarsa, ve madem namazları birleştirmek caiz ise, onları birleştirerek ard arda cemaatle kılarlar. Bu şekilde hem farzları yerine getirmiş olurlar hem de cemaatle namaz kılmanın daha büyük olan ecrine kavuşurlar. Örneğin Cuma namazlarını düşünün. Eminiz ki, binlerce Sünnî kardeş Cuma namazını kıldıkları halde, arkasındaki İkinci namazını ya kaçırmışlar ya da en azında cemaatle kılmazlar. Öbür yandan Cuma namazını kılan Şiî bir Müslüman İkinci namazını da cemaatle kılmış olur.
- ❑ Bu sünnetin Sünnî kardeşlerimiz tarafından kabul edilmemiş olması gerçeği, Şiâ'nın onu canlı tutmaya çalışmanın gerekli olduğunu düşünmesine ayrıca sebep olur. Çocuklarımızı, diğer Müslümanları ve bizden sonra gelenlerinin bilmelerini isteriz ki, Öğle ve İkinci namazlarıyla Akşam ve Yatsı namazlarını birleştirmek hem caizdir, hem de Hz. Peygamber'in (s) yaygın ve bilinen sünnetidir..

### Sonuç:

Öğle ve İkinci namazlarıyla Akşam ve Yatsı namazlarını birleştirmek, Kuran-ı Kerim ile uyum içerisinde ve Hz. Peygamber'in (s) sünnetine göre ve kolaylaştırmak açısından da caizdir. Belgelerle sabit olan bu sünnetin Sünnî kardeşler tarafından uygulanmaması, onu bizim hayatımızda da uygulanmayacağı anlamına gelmez. Sahih-i Müslim hadis külliyesinin meşhur şerh sahibi, En-Nevevî'nin aşağıdaki sözleri bunu doğrular mahiyettedir:

*Bir sünnet gerçek olarak doğrulanmışsa, insanların tümü veya bir çoğunun onu terk etmesi, onun geçersiz olduğu anlamına gelmez..*

[En-Nevevî, *Şerh Sahih-i Müslim*, (Beyrut, hicri 1392 ), 8. cilt, s. 56]

**Tahrif edilmemiş İslam hakkında daha ayrıntılı bilgi alabilmek için:**

<http://al-islam.org/faq/>  
adresini ziyaret ediniz.

v1.0

*„Güneşin batıya kaymasından, gecenin karanlığına kadar (belirli vakitlerde) gereği üzere namazı kıl, bir de sabah namazını kıl. Çünkü sabah namazında, gece ve gündüz melekleri hazır bulunur.“*  
(Kuran-ı Kerim, Isrâ sûresi, 78.)

# Şiâ neden bazı namazları birleştirir?

Şiâ, günlük beş vakit farz namazını tabii ki kabul ediyor. Ancak Öğle namazıyla İkinciyi, Öğle namazı vaktinin başıyla İkinci namazının sonu arasında geçen süre içerisinde ard arda kılarak onları birleştirirler, yani cem' ederler. Ayrıca aynı şekilde Akşam namazıyla Yatsı namazlarını birleştirilmesini caiz kabul ederler. Bu uygulama Kuran-ı Kerim ile Hz. Peygamber'in (s) sahih rivayetleriyle tamamen uyum içerisinde.

Ehl-i Sünnet fıkıh mezheplerinin hepsi - Hanefî mezhebi hariç – farz namazlarının, yağmur, sefer, korku veya başka acil durumlarda, cem edilmesini caiz görür (*el-cem' beyn el-salateyn*). Hanefî mezhebiyse, günlük farz namazlarının cem' edilmesini kati surette yasaklıyor – Hac ibadeti esnasında Müzdelife'de kılınan namazlar hariç. Malikî, Şafîî ve Hanbelî mezhepleri ise, sefer halinde namazların cem' edilebileceği konusunda aynı görüşte, ancak diğer sebepler konusunda görüş ayrılıkları vardır. Şiâ'nın Caferî kolu, kişinin söz konusu namazları herhangi bir sebep olmadan birleştirebileceği görüşünde.

## Kuran'a göre namaz vakitleri

Ünlü Sünnî müfessir Fahrüddin er-Razi, söz konusu ayetle ilgili şunları der (İsrâ 78):

- ❑ "Karanlık (*ğasak*) kelimesini, karanlığın ilk çıktığı zamanki karanlık olarak yorumlarsak, *ğasak* kelimesi, *Akşam* namazının başlangıcına işaret eder. Buna dayanarak, bu âyette üç vakitten bahsediliyor: Öğle vakti, Akşam vaktinin başlangıcı ve Sabah vakti. Buna göre, Öğle vakti aynı zamanda Öğle ve İkinci namazlarının vakti olup, bu süre bu iki namaza tahsis edilmiştir. Akşam vaktinin başlangıcı ise, Akşam ve Yatsı namazlarının vaktinin başlangıcıdır ve bu süre de bu iki namaza tahsis edilmiştir. Buysa Öğle ve İkinci namazlarıyla, Akşam ve Yatsı namazlarını her zaman birleştirilmesinin caiz olması gereğini yanında getiriyor. Ancak, birisinin kendi evindeyken herhangi bir gerekçe olmadan namazları cem etmesinin caiz olmadığını da söylemek gerekir. Bu bizi namazların cem edilmesinin sefer halinde veya yağmur gibi sebeplerle caiz olduğu görüşüne sevk eder."

[Fahrüddin er-Razi, *Tefsir el Kebir*, 5. cilt, s. 428]

Burada kısaca, ve tartışılmaz olarak herhangi bir gerekçe olmadan namazların cem edilmesinin caiz olduğunu ispatlayacağız. Anlaşılacağı üzere, farz namazlarının genel vakitleri üçtür: 1) Öğle ve İkinci farz namazlarının bu iki namaza ayrılmış olan vakitleri 2) Akşam ve Yatsı namazlarının yine bu iki namaza ayrılmış olan vakitleri 3) Sabah namazının kendine has vakti.

## Hz. Peygamber (s) namazlarını cem' etmiş midir?

- ❑ İbn-i Abbas rivayet etti ki, Allah'ın Resûlü (aleyhisselam) Medine'de yedi rekat ve sekiz rekat kılmıştır. Yani Öğle namazıyla İkinci namazını (cem' etti) (sekiz rekat) ve Akşam namazıyla Yatsı namazını (cem' etti) (yedi rekat) [Sahih el-Buharî (İngilizce çevirisi), 1. cilt, 10. bab, 537 no'lu hadis; Sahih-i Müslim (İngilizce çevirisi), Kitab es-Salât, 4. kitap, 100. bab "Combination of prayers when one is resident", (Mukim iken namazları cem' etmek) 1522 no'lu hadis]
- ❑ Abdullah b. Şekik anlatıyor: İbn-i Abbas bir gün bize Akşam vaktinden sonra güneş iyice kaybolana ve yıldızlar görünmeye başlayana kadar hitap etti ve insanlar artık "Namaz! Namaz!" diye bağırmaya başladı. Sonra Beni Tamim'den birisi yaklaştı. Ne geri çekildi, ne de döndü ve "Namaz, namaz! Diye

(ağlamaya) devam etti. İbn-i Abbas dedi ki, "Seni yoksa annenden mi ayırdılar, bana sünneti sen mi öğreteceksin?" Sonra dedi ki: "Ben Allah'ın Resûlünü (aleyhisselam) Öğle namazıyla İkinci'yi ve Akşam namazıyla Yatsı'yı birleştirdiğini gördüm" Abdullah b. Şekik dedi ki: "Aklımda biraz şüphe kalmıştı ve bunun için Ebu Hureyre'ye gidip ona sordum ve o da onun iddiasını doğruladı."

[Sahih-i Müslim (İngilizce çevirisi), Kitab es-Salât, 4. kitap, 100. bab *Combination of prayers when one is resident*, (Mukim iken namazları cem' etmek) 1523, 1524 no'lu hadisler]

## Bu vakia, sefer, korku veya yağmurla ilgili değil miydi?

Hz. Peygamber'den (s) gelen çok sayıda rivayetler, onun namazları herhangi bir sebebe bağlı kalmadan cem' ettiğini gösteriyor.

- ❑ Hz. Peygamber (s) Medine'de ikamet ederken ve seyahat etmeden, orada sekiz ve yediyi kılıyordu. (Bu ifade birleştirilen Akşam ve Yatsı namazlarının toplam yedi ve Öğle ve İkinci namazlarının toplam sekiz rekatına işaretir.). [Ahmed ibn-i Hanbel, *El-Müsned*, 1. cilt, s. 221]
- ❑ Hz. Peygamber (s) Öğle ve İkinci namazlarıyla Akşam ve Yatsı namazlarını *sefer hali veya korkulu bir durum olmadan birleştirdi*. [Malik ibn-i Enes, *El-Muvetta*, 1. cilt, s. 161]

Gerçekten de, Hz. Peygamber'in (s) tavırları hakkında bize ulaşan rivayetlerde onların anlamı açıkça anlatılıyor. **Ümmetin kolaylığı içindir!**

- ❑ İbn-i Abbas Resulullah'ın (s) Öğle ile İkinci namazlarını ve Akşam ile Yatsı namazlarını, Medine'deyken ve **tehlikeli bir durum ya da yağmur olmadan, birleştirmişti**. Ve Vakî tarafından rivayet edilen hadiste kullanılan ifadeler şöyle: "Ben İbn-i Abbas'a dedim ki: Onu neden yaptı? O dedi ki: **Böylece (peygamberin) ümmet(i) (gereksiz yere) vebal altına girmeyecekti**. [Sahih-i Müslim (İngilizce çevirisi), Kitab es-Salât, 4. kitap, 100. bab *Combination of prayers when one is resident*, (Mukim iken namazları cem' etmek) 1520 no'lu hadis, Sünen-i Tirmizî, 1. cilt, s. 26]
- ❑ Resulullah (s) Öğle ve İkinci namazlarını Medine'de, **korkulu bir durum ya da sefer halinde olmadan birlikte kılmıştır**. Ebu Zübeyir dedi ki: Ravilerden biri olan Said'e, bunu neden yaptığını sordum. O dedi ki: Ben de İbn-i Abbas'a aynı senin gibi sormuştum. O da dedi ki: "**O (Resûlullah) ümmetindeki kimsenin (gereksiz yere) zorluk altında kalmasını istemiyordu**." [Sahih-i Müslim, İngilizce çevirisi, Kitab es-Salât, 4. cilt, 100. bab "Combination of prayers when one is resident (Mukim iken namazları cem' etmek), 1516 no'lu hadis]